

Täysistunto

Torstai 15.9.2016 klo 16.00—18.10

2.3. Suullinen kysymys sote-uudistuksen valmistelusta (Anna-Maja Henriksson r)

Suullinen kysymys SKT 84/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Seuraava kysymys, edustaja Henriksson.

Keskustelu

16.46 **Anna-Maja Henriksson r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Ensiksi lainaus yhden kansanedustajan puheesta: "Yli vaalikausien kestävien uudistusten valmistelu on tehtävä parlamentaarisesti. En ymmärrä, miksi tämä hallitus luopui tästä suomalaisen parlamentarismin yhdestä vahvuudesta. Tällä vaalikaudella puolustusvoima-, vaalipiiri-, kuntarakenne- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukset olisivat ilman muuta vaatineet parlamentaarisen valmistelun." Lainauksen sotea koskeva osuus olisi voinut olla opposition yhteisestä vaatimuksesta, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulisi palauttaa parlamentaariseen valmisteluun. Lainaus on kuitenkin keskustan puheenjohtajan, pääministeri Juha Sipilän, marraskuussa 2013 pitämästä puheesta. (Vasemmalta: Oho!) Nyt, kun keskusta on hallituksessa, on ääni kellossa muuttunut.

Arvoisa pääministeri, oletteko unohtanut aikaisemmat lausuntonne parlamentaarisesta valmistelusta ja sen tärkeydestä, (Puhemies koputtaa) vai miksi olette tyrmännyt opposition vaatimuksen? (Puhemies koputtaa) Onko tämä nyt niin sanottu eri asia?

16.47 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se on totta, että viime vaalikaudella parlamentaarinen valmistelu ei ollut kovin suosittua. Tällä vaalikaudella olemme perustaneet parlamentaarisen seurantaryhmän viemään sotea eteenpäin siitä, mihin me jäimme viime vaalikaudella. Ja nyt ihan uutena asiana myöskin omistajaohjauksen tueksi on perustettu tällainen parlamentaarinen neuvottelukunta. Siellä ei ole mitään tällaista elintä aikaisemmin ollut, että me pystymme tätä omistajaohjaukseen liittyvää, valtion omistukseen liittyvää, asiaa seuraamaan yhdessä pitkäjänteisesti ja tekemään siellä olevia pitkäjänteisiä linjauksia yhdessä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta. Myönnän muuttaman lisäkysymyksen.

16.48 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, niin kuin hyvin tiedätte, parlamentaarinen seurantaryhmä on ihan eri asia kuin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 84/2016 vp

parlamentaarinen ryhmä. Nyt peräänkuulutan sitä parlamentaarista yhteistä seuranta ja myös sitä, että saadaan olla mukana itse valmistelussa. Sote-uudistus on keskustan johdolla muuttunut myös maakuntauudistukseksi. Tämä on uusi elementti, ja tämä on äärettömän iso uudistus. Se on ehkä kautta aikojen suurin yksittäinen hallinnollinen uudistus, mitä tässä hyvässä maassa on tehty. Arvoisa pääministeri, eikö nyt olisi korkea aika luottaa siihen, että kaikki eduskuntaryhmät olisi hyvä ottaa tähän mukaan, jotta saadaan hyvä tulos?

Värderade herr talman! Eftersom statsministern tidigare har varit av den åsikten att beredningen av vårdreformen borde vara parlamentarisk, så länge han själv var oppositionsledare, så skulle det nu vara dags att följa de linjer som man själv har stakat upp. Vi kräver att vi får en parlamentarisk beredning av både vård- och landskapsreformen.

16.49 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan tästä parlamentaarista työryhmästä sanoa ensinnäkin niin, että jos me muistelemme sitä viime vaalikautta, niin ei viime vaalikauden alussa Kataisen hallitus ollut innokas laittamaan niitä parlamentaarisia työryhmiä. Se innokkuus tuli vasta sen jälkeen, kun hallituksella oli vaikeuksia viedä niitä asioita eteenpäin. Minä olin itse viime vaalikaudella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa ja tein kaikkeni, että siellä olisi saatu sosiaali- ja terveyspalveluitten uudistaminen tehtyä, mutta niin kuin tiedämme, se ei onnistunut.

Mutta sitten tämän hallituksen parlamentaarisista töistä liittyen tähän reformitoimintaan: Itse tässä nopeasti arvioin, että sen parlamentaarisen sote-työryhmän lisäksi meillä on maakuntauudistuksen parlamentaarinen työryhmä. Tulevaisuuden kunta on parlamentaarisessa työryhmässä: millainen on tulevaisuuden kunta? Ja myös sitten kokeilutoiminnan osalta on parlamentaarinen neuvottelukunta. Että kyllä myös tätä vuorovaikutusta tässä on.

Aina pitää hakea myös lisää, mutta sitten minä kyllä sanon, että jos (Puhemies koputtaa) meillä on jo 800 sivua hallituksen esityksiä lausuntokierroksella, on vaikea ajatella, (Puhemies koputtaa) että me nyt aloittaisimme alusta parlamentaarisella työllä.

16.50 Antti Rinne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä sote-uudistuksessa on monen suulla todettuna historiallisesta uudistuksesta kysymys. On kysymys erittäin merkittävästä yhteiskunnallisesta muutoksesta, jossa on tärkeää, että tällainen yhteisymmärrys säilyy vaalikausien ylitse. Tässä on nyt vedottu siihen, että viime kaudella hallitus ei parlamentarismia halunnut harrastaa. Miksi te nyt toistatte tämän saman virheen? Minusta olisi tärkeää nyt tässä tilanteessa löytää yhteisymmärrys, joka vie ylitse vaalikausien sillä tavalla, että voidaan kansalaisten palvelut turvata ja saada turvaverkot kuntoon.

Tämän parlamentaarisen seurantaryhmän edellinen kokous on ollut ennen juhannusta tähän sote-uudistukseen liittyen. Sen jälkeen tämä työryhmä ei ole kokoontunut. Sillä ei ole minkään näköistä vaikutusvaltaa ollut näihin isoihin linjauksiin pakkoyhtiöittämisestä ja varojen siirtämisestä yksityisille yrityksille. Minä toivon todellakin, että hallitus tarttuu tähän opposition esitykseen nyt, joka sosialidemokraattien aloitteesta tehtiin.

16.51 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin totean, että kun olen tutustunut tarkkaan tähän opposition edustajien yhteiseen näkemykseen tästä soten parlamentaarista valmistelusta eiliseltä päivältä ja nähnyt sen ja kun te siinä esitätte todellakin tämän, että valtioneuvosto kutsuisi välittö-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 84/2016 vp

mästi parlamentaarisen työryhmän varmistamaan, että tämä valmistelu etenee, niin kyllä minusta, jos meillä todellakin on lausuntokierros ollut jo monta viikkoa menossa, on vaikea nähdä, että me samaan aikaan aloittaisimme alusta parlamentaarisella työryhmällä.

Sitten kun täällä keskusteluissa vilahtaa se, että nyt on aloitettu tämä maakuntauudistuskin, niin se ei ole varmaankaan tullut eduskunnalle kyllä yllätyksenä, että sehän on hallitusohjelmassa selkeä kirjaus, että hallitus käynnistää myös valtion aluehallinnon kokoamisen ja maakunnallisten tehtävien kokoamisen ja laittaa ne tänne itsehallinnolliselle alueelle. Jos me teemme itsehallinnollisuutta myös soten osalta, (Puhemies koputtaa) niin totta kai nämä on yhdistetty yhteen.

16.52 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Seurantaryhmä todellakin on eri asia kuin työryhmä. Seurantaryhmässä lähinnä saadaan tietoa, mutta sielä ei päästä osallistumaan yhteiseen päätöksentekoon.

Sote-uudistus on erittäin merkittävä koko Suomen tulevaisuuden kannalta. Se on tärkeä perusterveydenhuollon saatavuuden parantamiseksi, saumattomien palveluketjujen turvaamiseksi ja kustannusnousun hillitsemiseksi. Sitä voisi merkitykseltään verrata peruskoulu-uudistukseen.

Viime vaalikaudella parlamentaarisessa valmistelussa kaikki sitoutuivat siihen, että julkinen palvelutuotanto on pääasia ja sitä täydennetään yksityisellä palvelutuotannolla. Nyt nykyhallituksen käsissä uudistuksesta on tullut yksityistämisen ja yhtiöittämisprojekti ja alkuperäiset tavoitteet näkyy unohdetun. Eikö olisi järkevää tehdä nyt sellainen uudistus, joka kestää aikaa ja johon kaikki puolueet voivat sitoutua myös tulevaisuudessa, ja eikö sellainen yhteinen linja ja yhteinen uudistus saataisi parhaiten parlamentaarisella valmistelulla?

16.53 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Joudun kyllä nyt toistamaan itseäni, että jos meillä on näin pitkälle tämä valmistelu tässä kohtaa tehty, niin on vaikea ajatella, että me aloittaisimme alusta. Mutta tämän ajatuksen näistä kaikista tavoista jaan aivan täysin edustaja Sarkkisen kanssa. Eivät tavoitteet ole hävinneet. Sote-uudistuksen tärkein tavoite on, että me pystymme turvaamaan ihmisille yhdenvertaiset palvelut, kasaamaan ja vähentämään tätä alueellista eriarvoisuutta ja myös turvaamaan rahoituksen ja laittamaan sen takia leveämmille hartioille tämän soten järjestämistä vastuun. Ja ne leveämmät hartiat ovat tässä tapauksessa maakunta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Rinne, ehdottomasti viimeinen puheenvuoro tähän keskusteluun. (Naurua)

16.54 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Teiltä puuttuvat, arvoisa hallitus, pykälät valinnanvapaudesta. Teiltä puuttuvat kiinteistöomaisuusmasan siirtoon liittyvät periaatteet. Teiltä puuttuu tämän kustannuskehityksen hallinta tulevaisuuteen tästä mallistanne. Teillä on julma leikkauslista tähän pakettiin liitteenä. Kysyn vain: millä tavalla tähän valmisteluun voisi päästä mukaan, että saataisiin nämä asiat kuntoon sillä tavalla, että myöskin kunnat voitaisiin kiinnittää tähän palvelutuotantoon mukaan? Arvoisa hallitus, pyydän, että mahdollistatte tämän parlamentaarisen valmistelun jatkon tältä osin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 84/2016 vp

16.55 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totean ensinnäkin tämän 3 miljardin euron säästötavoitteeseen osalta, että siitä todellakaan emme ole luopuneet, vaan siellä maakuntien rahoituslaissa on myös mekanismi, jolla turvataan se, että se 3 miljardin euron kustannuskehityksen kova nousu saadaan hillittyä. Valinnanvapauden osalta on tunnettua se, että niitä linjauksia tehdään lähiviikkoina, mutta siitä, mitä on julkistettu siellä kesäkuun lopussa jo muutaman sivun verran, kyllä näkee sitä linjaa, ja marraskuussa pystymme esittämään sen hallituksen esityksen valinnanvapauden osalta.

Mitä tulee kiinteistöihin, tarkoittitte ilmeisesti niitä mahdollisesti tyhjilleen jääviä kiinteistöjä. Niitten osalta olemme tehneet koko kesän selvitystyötä ja pystymme antamaan jo nyt tässä lähiviikkoina siitä lisää tietoa kunnille ja kaikille lausunnonantajille, ja se on kyllä tärkeä kysymys. Siitä tulemme pitämään huolen, että tästä tulee lisätietoa.

Kysymyksen käsittely päättyi.